

نشریه آینه دار

کتابخانه و مرکز تحقیقات حافظ

تأسیسات ۱۳۹۸
شماره ۲

فرهنگ مدارا در ادب فارسی
تصویب پژوهانه مهندس بهرام بزرگ
مقایسه موسیقایی شعر حافظ و ترجمه‌های آن
زیبایی‌شناسی غزل‌های حافظ

۶ پرویز برخوان حافظ
۸ انسان خوشحال در غزلیات حافظ
۱۰ گفت‌وگویی حافظانه با «دکتر نصرالله امامی»
۱۱ معرفی کتاب «حافظ و معاصرانش»

مطلع سخن

ای آفتاب آینه دار جمال تو
مشک سیاه مجمره گردان خال تو
صحن سرای دیده بشستم ولی چه سود
کاین گوشه نیست درخور خیل خیال تو

آینه‌دار جمال چه زود به دومین شماره‌ی خود رسید و این مژده‌ای برای اهالی کوی فرهنگ و ادب و پیامی برای یاران خبرساز و خبرپرداز است تا آن اهالی از تازه‌های مرکز حافظ‌شناسی بهره‌مند و این دوستان در ژرف‌اندیشی خویش، توانمندتر شوند.

حافظ در یکی از سروده‌های خویش دوست را این‌گونه می‌نوازد و غزل را بدین شیوه می‌آغازد:

آن پیک نامور که رسید از دیار دوست
آورد حرز جان ز خط مشکبار دوست

در این بیت آشنا، با چند عنصر اصلی و آموزه‌ی ساختاری روبه‌رو هستیم که هر کدام در پیکره‌ی مفهومی غزل و اندیشه‌ی حافظ نقشی سازنده و ارزنده بردوش دارد.

نخست، بار خبررسانی است که در «آن پیک نامور» است. بدین‌سان کلام برای شنونده پرننگ می‌شود؛ چراکه خبری از دیار دوست با پیک است؛ اما این خبر آنچنان پرازج است که خبررسان ارجمند و نام‌آوری را طلب کرده است. اگر نامور، «نامه‌بر» هم تعبیر شود، باز از ارزش او کم نمی‌کند؛ زیرا در دیار یار و سرزمین محبوبی دلنشین بارش داده‌اند و محرم یارش دانسته‌اند.

رویکرد دیگر سخن، بخش خبری است که همیشه، عاشق چشم به راه آن است. خبر «حرز جان» و آرامش روان است و هرکس باید

نیست. به گفته‌ی نظامی:

گر اندیشه کنی از راه بینش
به عشق است ایستاده آفرینش

و حافظ در کلام خویش از حرز جان می‌گوید تا سرمایه‌ی بنیادین انسان با سستی‌ها و کژی‌ها هم‌داستان نشود. این واقعیت راستین زمانی روشن‌تر و آشکارتر جلوه‌نمایی می‌کند که جان آدمی از دامگه تن رسته و رشته‌های هوس را گسسته باشد و بتواند صغیر دوست را از کنگره‌ی عرش بشنود. بر پایه‌ی آنچه آمد هر خبر باید در نهاد خودش با آرامش، آگاهی، احساس و شادمانی همگام شود تا ارزش ناب خویش را نگاهبان باشد. امید است این خبرنامه در دومین گام زندگی‌اش به آگاهی جانمان رونق بخشد و ره‌توشه‌های ارزنده‌ای برای دوستان حافظ و یاران ادب داشته باشد. پاینده و بهروز باشید.

سید محمد هادی حسینی
مدیر روابط عمومی مرکز حافظ‌شناسی

خویش را در جهان خبر و آگاهی‌ها شناور کند و بردانسته‌های بایسته راغب باشد. با این نگاه امروزه کسی نمی‌تواند از دانستن فاصله بگیرد و در ملکوت و مغناطیس جان ربای «آموختن» به کارمایه‌ی هستی‌ساز فراگیری دست پیدا نکند. در چشم‌اندازی دیگر باید به نام و نامهی عطراکین دوست رسید. خبر، مهم است؛ اما زمانی این خبر اعتلا می‌یابد و بلند پایه می‌شود که از نگاشته‌های مشکین و معطر دوست باشد. به تعبیر مولوی:

هر چه جز نام خدای احسن است
گرشکر خواری است آن جان‌کندن است

نام دوست همواره آرامش‌بخش است و تفسیر و تصویر خوش‌بینانه‌ای نسبت به زندگی به ما می‌دهد.

اگر در ادب جهانی به ویژه ادب فارسی بر عشق و مهرورزی پافشارده‌اند، برای این است که ساختار وجودی انسان از دوست و دوستی دور